

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

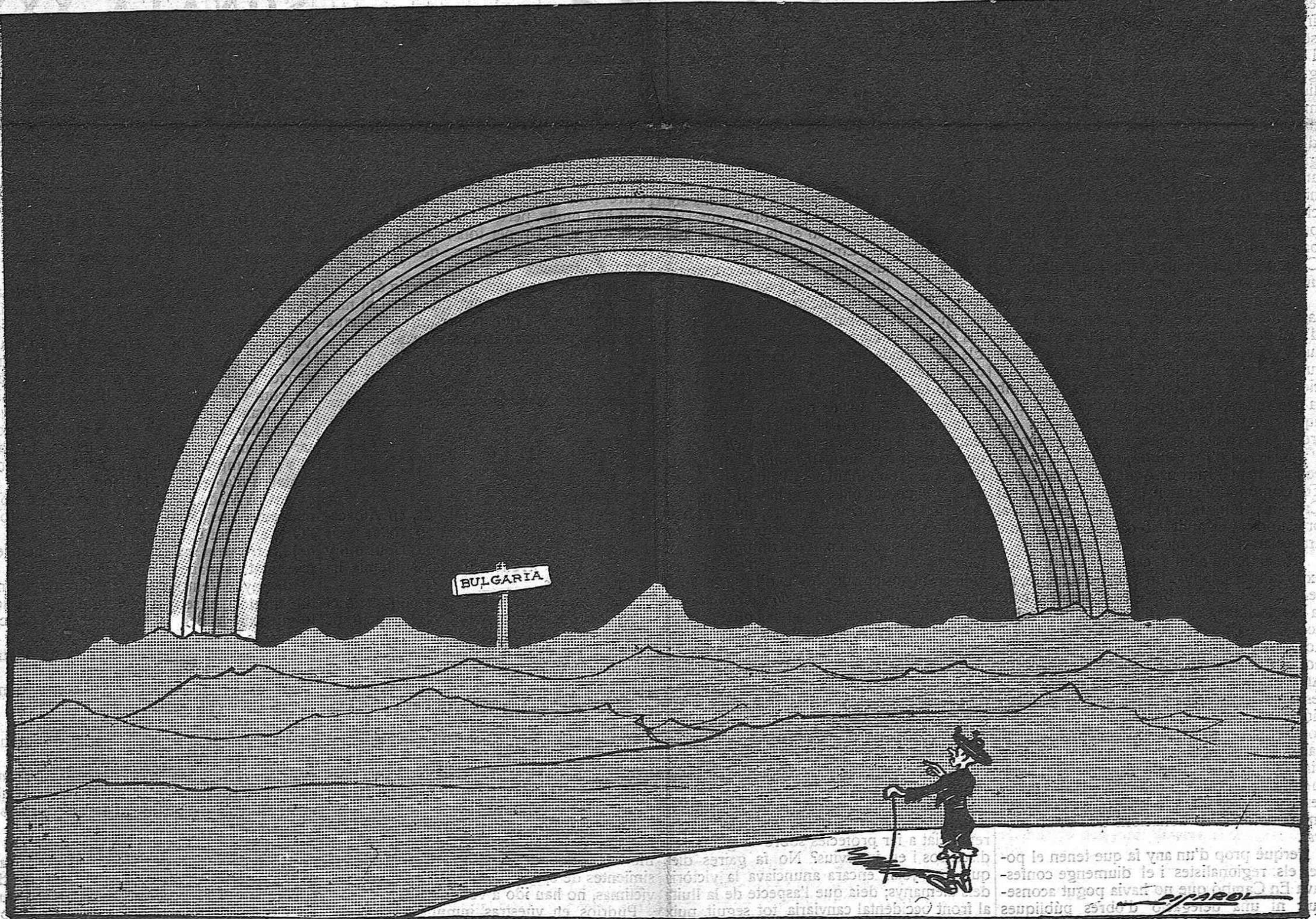
ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosa)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO. A 04115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

L'arc de Sant Martí

—Veieu?... Ara, ara!... Això sí que senyala el bon temps!...

Els darrers capítols

Som als darrers capítols del llibre de la guerra. Aquests capítols van essent encapçalats amb lletres de victòria i de glòria. I el final del llibre, d'aquell llibre alhora tràgic i lluminós, va escrivint-se depressa, depressa... Fixeu-vos en els capítols que s'han escrit des del dia 18 de juliol, data de la contraofensiva del mariscal Foch. En una sola setmana, n'han quedat escrit dos, amb títols resplendents de la llum del triomf: Capitulació de Bulgària... Desfeta de Turquia. I ara se n'està enllestint un altre: Enfonsada de la línia Hindenburg. Potser la setmana entrant, aquest capítol ja estarà llest del tot, i encara n'hi haurà d'altres tan ràpids com el de la capitulació de la Bulgària.

En la tardor del 1918 ha quedat definitivament decidida la gran guerra. No és impossible que l'Alemanya, fins quedant sola en la lluita, resisteixi alguns mesos més. Però des d'ara ja sabem que diran els capítols que manquen al llibre. I, sabem, sobre tot, quin és el desenllaç que ha de tenir el drama de llibertat i de sang que té l'ample món per escenari.

Wilsonisme i Cambonisme

EN el míting regionalista del diumenge, dos crits representen dos idealismes antípodas. El «visca En Cambó!» del teatre, era la persistència del catalanisme vigatà sense espardenyies. El «visca En Wilson!», del carrer, el catalanisme d'aïroses prodigalitats espirituals, insistint en l'apel·lació a Europa, que aquesta vegada, per l'epifania wilsoniana, era ja l'apel·lació al món.

En Cambó ens acabava de mostrar lo que per a ell constituïa el doble ideal espanyol i català: un «enrichessez vous» federalista. Un programa que podríem nomenar el programa de les dues RR, és a dir, riquesa i regionalisme. «Hem d'explotar les abundàncies espanyoles, les mines, les tradicionals i les insospitades, els salts d'aigua, els camps on se poden aconseguir cullites triptolèmiques. I com que amb un ideal materialista, la grandesa d'Espanya encara no seria assolida, i tal vegada desvetllaria altres ambicions materialistes en els desvalguts, precisa obtenir una derivació política, que no pot ésser d'altra que l'aprofitament de les forces regionals.» Donem-li al poble pa recobert amb fulles de la doctrina cristiana—preconitzaven els doctrinaris del catolicisme social. En Cambó menysprea el pa, economia primitiva, i demana diners embolcats en bases federalistes. Concret: l'ideal d'En Cambó és una làmina de la Mancomunitat, un títol al portador redactat en català.

En canvi, aquells minyons que redreçaven la bandera nordamericana, tenien una puresa d'evangelistes i, a més a més, una visió, intuïtiva si se vol, universalista i alhora oportuna, del problema català. Tots els plets nacionalistes estan a punt d'ésser resolts amb la pau futura, per imposició d'En Wilson, i aqueix plet nostre, que alguna volta ha sotregat a Espanya per la canalització pràctica i ministerial d'En Cambó, no arribarà ni a coneixement d'Europa. Aquella apel·lació que En Cambó cridava en la festa de l'Unitat Catalana, fou una apel·lació al poder i al pressupost, una aplicació del proteccionisme arancelari a les ambicions regionalistes.

No al·ludim aquí a cap separatisme, in-existent a Catalunya. En Wilson, ademés, no reclama solament sobirania absoluta, com la de Polònia, sinó folgades autonomies, com la d'Irlanda. No ignorem, tampoc, que no hi cap una intervenció wilsoniana en els nostres afers, però els que vitorejaven a la Amèrica lliberadora, volien dir que la protesta hauria estat més eficaç que la cooperació governamental, que el problema català convertint-se en afer de preocupació internacional aconseguiria, tal volta, més viabilitat que essent disputa espanyola, i, finalment, que l'oposició ostensible i apremiant seria més fecunda que la calmosa confiança en les voluntàries donacions de l'Estat central.

Perquè prop d'un any fa que tenen el poder els regionalistes i el diumenge confessava En Cambó que no havia pogut aconseguir ni una delegació d'obres públiques per a la Mancomunitat. Aleshores, quina virtualitat té l'oportunisme ministerial? Què resta de l'evolució regionalista? La Solidaritat obtingué el projecte d'administració

local d'En Maura; l'oposició regionalista i nacionalista la Mancomunitat. L'entrega incondicional de la «Lliga», amb la capitulació d'alguns elements del nacionalisme republicà, no ha pogut extreure del ministeri de Foment, el d'En Cambó, ni un ínfim traspàs de funcions executives. I el senyor Cambó, amb engany o amb torpesa, havia parlat a Catalunya d'unes Corts Constituents i d'una reforma constitucional de l'Estat!

Tot-hom, de la crisi del 21 de març, n'ha tret avantatges, després de la insubordinació. Tot-hom, menys Catalunya. Per això la bandera nordamericana del diumenge, xiulada per la clientela d'En Cambó, tenia tota la força d'una bandera condemnatòria. Més que la mateixa venerable bandera de la Unió Catalanista.

PARADOX

Dos suïcidis que s'imposen

No volem mal a ningú, i fins som homes de cor tendre; quasi tan tendre com el de l'estimat amic don Emili Junoy. Però hem de declarar, amb la mà crusada daunt del cor, a tall de jutge clement obligat a pronunciar una fatal sentència, que avui a Espanya s'imposen dos suïcidis davant el curs que la guerra va seguint. Els dos suïcides forsosos són don Joan Vázquez de Mella, orador i profeta, i don Armando Guerra, militar i crític.

S'imposa el suïcidí d'aquests senyors, en vista de la derrota dels imperials en tots els teatres de la guerra. Fa quatre anys i mesos que don Joan i don Armando, l'un en sos discursos grandiloqüents i l'altre en sos articles bèlico-tauròfils, ens han dit, que els imperials guanyarien la guerra, que era absolutament segura la seva victòria i que tot aquell qui dubtés això era un pobre home sense nas. El bon nas era el d'ells, el nas polític-històric-sociològic d'En Mella, el nas tècnic i professoral de don Armando... I ara resulta, al capdevall, que es queden amb un pam de nas. Així ningú podrà dir que no en tinguin.

Perquè el crític d'El Debate ha tornat a sortir a la escena—o a la pista—del diari dels jesuïtes? Tenim entès que aqueix senyor pateix de reuma. Perquè no ha donat la fàcil excusa d'una malaltia per a renunciar d'una vegada a fer salts i equilibris violents, que a cada punt el fan caure de costelles sobre el ridícol?

Així mateix podem preguntar per què el colós Mella, com li diuen els seus no ha renunciat a fer profecies sobre la guerra en discursos i en intervius? No fa gaires dies que don Joan encara anunciava la victòria dels alemanys; deia que l'aspecte de la lluita al front occidental canviaria tot seguit, puix estaven a punt d'arribar-hi un milió d'alemanys trets de... Ucraïna, i assegurava que els anglesos acabaven el carbó, de manera que els alemanys, gràcies al general Carbo

(que no és el general espanyol del mateix cognom) guanyaven infaliblement la guerra. Adéu, profecies d'En Mella! Adéu, sagetes terribles de don Armando! Per a no morir-se de vergonya, aqueixes dugues eminències germanòfiles estan avui en el cas tràgic de suïcidar-se. No podem ja trigar gaire a llegir als diaris la trista nova.

FULMEN

La Pau s'acosta

ELS aconteixements van més depressa que el desig dels optimistes. Enterres belgues i franceses els alemanys van en constant reculada; l'exèrcit turc ha quedat anul·lat completament; Bulgària ha firmat sa rendició absoluta. Els imperis centrals van de capa caiguda i el diner, que té bon nas, ha saludat aquest triple triomf dels aliats pujant els canvis i portant els francs fins al 87 per cent.

Dona goig llegir la premsa d'aquests dies. Els que des del començament de la guerra hem sapigut mantenir ferma la nostra fe en la victòria definitiva, veiem llargament compensades les hores d'angúnia que, malgrat la nostra plena confiança, hem passat durant els quatre anys primers de lluita. Avui, cada dematí esperem amb emoció el diari, segurs de trobar-hi un nou motiu d'entusiasme i una nova ocasió d'enlairar el cor amb l'alegria d'un ferm avenç cap a la pau victoriosa.

Aquesta pau que ansiem nosaltres no és pas la pau que hipòcritament demanen avui els nostres germanòfils. Veient la causa de l'Alemanya perduda, clamen amb to de bagassa plorantera que aquesta salvatge matança hauria d'acabar; que de la horrible lluita no n'haurien de quedar vençuts i vencedors; que el que hagi estat, hagi estat i ve't-ho aquí. No volen veure que una pau coixa deixaria llevat per a una nova i més tremenda guerra dintre de vint o vintiquatre anys.

No, no. La pau que nosaltres volem deu ésser definitiva. S'ha d'assegurar la futura llibertat dels homes i la completa llibertat dels pobles. El dret deu ésser superior a la força. L'amor ha de substituir al temor. En lloc de mirar-se de reüll les nacions, han de viure fraternament associades. De pobles n'hi han molts, però d'Humanitat no n'hi ha més que una. Un per tots i tots per un, deu ésser el lema dels homes, dels pobles i de la raça humana.

I per a lograr aquest noble desig és necessari que l'esperit despòtic que mou al militarisme prussià i que ha promogut l'actual guerra, sigui absolutament vençut.

JEPH DE JESPU

A morir y a callar

EN Huesca, en Burgos, en Albacete, en Caudete, en todas esas tierras hispanas de caciquismo y de irredención, la epidemia ha hecho estragos.

Centenares de atacados han entregado el alma los que tenían alma, y el pellejo los que no tenían otra cosa.

Como ratas han muerto los malhadados. Como chinches. Sin decir tío, sin decir madre mía.

En esos amontonamientos humanos, que no pueblos, en esos arrinconamientos de chozas no había médicos, ni medicinas, ni desinfectantes, ni material sanitario. Pero había mausers y guardia civil. No había hospitales ni botiquines; pero iglesias no faltan; Burgadas sin ventura!

Los diputados que apestaron esos distritos, que llevaron de Madrid los gérmenes mortales, que depositaron en esas tierras simientes de epidemia, no han visitado a sus víctimas, no han ido a verlas morir.

Pudrían en vuestras inundadas perreras, gente sin educación, morralla despreciable, habrán dicho. Moríos en vuestras toperas, en vuestras chincheras, chusma mendicante, canalla lagartona y cazurra. Que los micro-

bios roan lo que nosotros hemos dejado, que acaben la obra que nosotros empezamos. Que os devoren y que os zurzan.

Si durante la epidemia hubiera habido elecciones, su lenguaje habría sido distinto. Todo habrían sido carantoñas, prometer y no hacer. De la cama habrían sacado a los moribundos para hacerlos votar.

Pero, ahora, a votar o a botar, al infierno. Unos borregos más o menos en el rebaño infinito ¿qué importan? Además, los muertos también votan. Y a estos electores no hay que predicarles ni comprarles el voto. Ya están convencidos.

Y aún dicen que la epidemia ha venido de Francia. ¡Qué ha de venir! ¡Si aquí el tifus y el cólera y la colibacilosis son endémicos y epidémicos! ¡Si cada español es una epidemia, un criadero y un hervidero de microbios! ¡Si nuestra alma es una hedentina! ¡Si no hay nadie aquí que no lleve la infección dentro! ¡Si la Seca, con su guadaña, es la reina de este país!

España se está muriendo, no de tifus francés, sino de hambre, de miseria, de suciedad, de abandono y de indefensión española. Se está muriendo, según un articulista, de una indigestión de pepinos, de una disenteria producida por los tomates y pimientos comidos crudos este verano por carecer de pan y de patatas.

Sea la hartura o la anemia la que nos asesina, amolarse, chincharse. Tenemos los Gobiernos de hambre y de muerte que nos merecemos. A callar, pues, y a morir. Fraile mostén, tú te lo quieres, tú te lo ten. Digan lo que quieran, el tifus no es tan malo. No es tan ciego, ni tan aciago. Por equivocación sin duda se ha llevado al cacique de mi pueblo. El diablo cargue con su carroña. Y hasta otra.

ANGEL SAMBLANCAT

SONATA XXX

E anat a sentir En Ventosa i En Cambó. Es clar que hi he anat i força que m'ha agradat sentir los com reflaven. I no creieu, hi hagué un moment en el qual la decisió de quedar-me a casa venia del pès d'un perdigó. Fou aquest quan en la Veu s'anunciaren les conferències dels EXMS. SRS. MINISTRES de Foment i Proveïments. Aleshores si que em caigué l'ànima als peus. Perquè En Cambó i En Ventosa fossin ministres podia passar-s'hi, sobre tot si ho feien bé, ara que des de la Veu els diguessin excel·lències, no. Abusar, no! Tots ens coneixem i la prova de que tots ens coneixem és que els de la Veu baixaren veles i esborraren els tractaments oficials. En Cambó tornà a ésser En Cambó sense senyor ni res i sant Ventosa ministre i marítim, com el Pancau de la Fabiola, se despulla del talisman oficial.

Respirarem. Posats a la raó podem escoltar beatament als ministres de la «Lliga»; ells ho compregueren així també, i se presentaren d'americana. Ni jaquet, ni levita, ni casaca. A Madrid disfresces, bueno. Aquí som nos amb nos, sinó fos per què l'Ors (jo a l'Ors, amb tot el respecte, sempre li trec el de) ho trobaria malament, crec que s'haurien presentat en mànigues de camisa.

El senyor Ventosa (encara direu que no tinc modus), el senyor Ventosa ens explicà lo que sabiem per la Veu i per experiència pròpia és a dir:

a) Que no poden dar-se duros a quatre pessetes. Que a blat car, pa car.

b) Que fer de ministre avui com avui no és cap cosa divertida.

c) Que hi ha fet lo que ha pogut.

Naturalment que quan parla de cotons, carbons, pa i transports, irreverentment li podríem dir alguna cosa, però, jo sóc una mona i ell tot un senyor ministre. Naturalment ell tenia de guanyar i amb això muts i a la gàbia.

Molt bé; En Cambó va donar la raó a nostre amic dilecte don Pere Aldavert; tornem a ésser al tot o res. I és un ministre de la corona qui el predica. Naturalment que En Cambó l'explicava d'una manera i don Pere la explicava d'una altra. Però al cap de avall coincideixen.

Els vells polítics espanyols, tanta resistència posaran a ensenyar-nos el dit petit com

a donar-nos el braç. Nosaltres volem la còrpora. Ja veurem què en sortirà.

I ara per acabar, vos contaré una conversa que he tingut amb don Emili Junoy.

Parla don Emili:

—Olal! deu estar content.

—Jo?

—Sí, vostè catalanista de sempre.

—Però...

—Sí, home, el discurs d'En Cambó.

Aleshores li parlo de lo que acabo de dir-vos; fa objeccions, mig discutim i a la fi, pregunta:

—Bé. I vostè què vol ara?

Hom rumia i al cap d'avall respon:

—Home, ara, com ara, i per ara, res.

—Res?

—No. El món corre molt depressa. Més depressa que la grippe. La febre d'En Lenin i companyia quasi crec que s'estendrà. Potser ens vindran ganas d'agafar-la, potser ens riurem dels vells mots de república, monarquia, autonomia...

—De manera que de moment, res?

—Res.

—I tot?

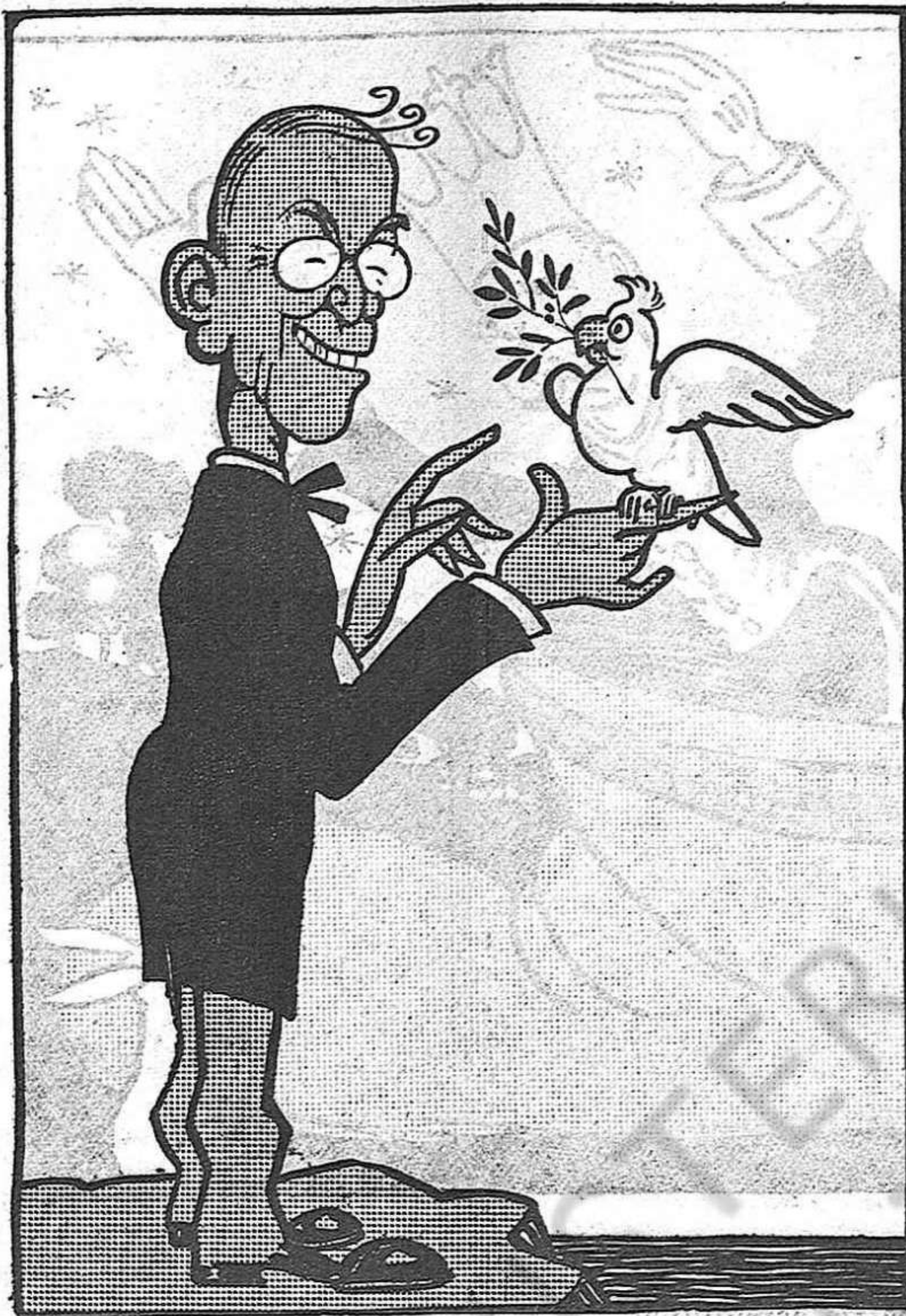
—Res.

—Adeu correigionari.

Però no ha volgut venir a beure. Fem-ho nosaltres.

MORITZ XII

La colometa ensinistrada

—Tu no empendràs el vol fins que jo t'ho digui: ho sents, maca?

ver; emperò podem alabar-nos d'haver realitzat un acte lliurepensador de força transcendència.

Quan morí la madrastra d'En Caballé, succeí quelcom que és un afront per la Església, i demostra la mala fe, l'esperit inquisitorial que aconsella als nostres enemics.

El bisbe Català era a Capellades a confirmar la canalla, quan En Caballé, acompanyat de testimonis, havia rebut l'assentiment de l'arcalde senyor Agustí Curt, referent al enterro civil, i al trajecte per on aquell enterro havia de passar.

El bisbe Català no volgué sofrir la vergonya de presenciar, en un poblet de muntanya, un acte anticlerical, i prengué tota mena de mides. Feu desdir al senyor Curt, i posà les faldilletes als escolars per a que, junt amb dos vicaris, el Picateia i el Llupià, anessin a pendre la carn morta.

Nosaltres en compliment, del nostre deure i fiats en la paraula de l'arcalde, sapient que existia un document firmat per la difunta i testimonis, disposant l'enterrament civil, anarem a la casa.

Per tres o quatre vegades vegegrem el gori-gori posar-se en camí, refiat de que la morta era seva, reculant prest cada vegada que, per ordre d'En Caballé, estava quieta la caixa a la entrada de casa seva. Fins que els capellans i demés decidiren avançar sense la cobdiciada presa.

Havia de passar el mort per la Canaleta, un carrer estret que desemboca a la plaça xica. Allí s'apostaren els civils, i allí esperaren saciar-se els ensotanats.

La guàrdia civil va apuntar-nos les baionetes, i no fou possible passar. Entre un xibarrí gròs del públic que omplia la plaça, protestant amb crits significatius, entre els que recordem el d'«escorçaires» se'n emportaren el mort. A un cunyat nostre, un vicari li arrencà d'una estravada, dos botons de l'ermilla, s'havia consumat l'atropell. Al cap de quatre dies eren agafats per la guàrdia civil i conduïts a la presó d'Igualada, Justino Hernán, Josep Romanà, Narcís Casadesús i l'Agustí Caballé.

El bisbe Català complia lo millor possible amb el sant Evangeli.

Uns quants dies de presó, que s'acabaren amb la llibertat provisional i corresponent procés.

Fou nomenat defensor dels quatre més un gendre d'En Caballé, que s'escapà d'ésser pres, En Vallés i Ribot. I quan s'acostava el dia que s'haurien fet públics els fets i els clericals haurien sofert la gran revolcada, referen treballs pels gossos del bisbe, per a deixar-ho córrer. I les víctimes s'hi avingueren perquè estaven tips de perdre jornals i gastar pessetes i no tenien quatre duros per a gastar.

Encara que En Caballé fou el principal personatge que intervingué en els successos relatats, val a dir que no fou cosa d'ell tot sol. Però val a dir que no hauria succeït res de això sense la bona lleitor sembrada durant llarga temporada per l'home entusiasta.

Fou un home recte a qui tothom apreciava; ningú podrà maleir-lo.

Ha mort a Terrassa, segons han dit, perquè allí hi viu un nebot seu, En Masdéu, i té els fills forsa escampats, alguns a ultramar.

L'enterro civil fou el 23 de setembre.

Rebin els que en el lliit del dolor han peixat les darreres cullerades a aquest home exemplar, l'expressió de la nostra pena fonda.

J. COSTA I POMÉS

DEL regidor pel districte X, havem rebut cinc «bons» triplicats de Beneficència Municipal per a que fossin distribuïts entre persones necessitades.

Així ho havem fet; i agraïm des d'aquestes columnes, a don Jordi Vinaixa, el seu gest caritatiu.

Altra vegada els carters, s'han declarat en vaga.

Ja estic sentint a En Dato: No'n teníem prou amb una pesta?

Eh, quina manera d'avançar, els aliats?

Notes de fora

Capellades.—No se sap com ha sigut que se han perdut, a l'església, els diners de dues baccines. Algun ratolí de sagristia que atent a les necessitats creades amb la puja de les subsistències, haurà deixat la fe de banda per a quedar bé davant del forn o l'ataconador.

Perquè no cal pensar mal i carregar el mort a l'escola, que no fuma ni juga al burro.

UNA TEMPTATIVA MES

L'ACABAMENT DE LA GUERRA

A CA LA PITONISSA

—Es cert que vostè, senyora, té la facultat estranya de penetrar en el misteri de les coses amagades?

—Sí, senyor: per cinc pessetes, ho canto tot.

—Es que's tracta d'una «canço» molt difícil...

—No hi fa res. Ma vista allarga més enllà de lo impossible.

—Què vol saber?

—L'hora exacta en que tindrà fi la guerra.

—Ah!... La cosa és un xic àrdua, però... aquí dels grans recursos!...

Treu la vella un joc de cartes, agafa dos daus de vidre, col·loca sobre la taula un manat de fulles grogues, i pensativa, callada, comença amb aquests objectes a fe un munt de coses rars.

Ara arrenclera les fulles, ara tira els daus en l'aire, ara tapa el cinc de copes, ara ensenya el tres d'espases...

Torna a medità una estona i després, amb molta calma, aixeca el cap i murmura:

—Ja ho tenim!

—De veres?

—Vaial!...

El fi exacte de la guerra no'l sé, mes la forma pràctica d'averiguar-lo ben prompte, m'ha sortit precisa i clara.

Vostè té de fer-ho.

—Expliqui's.

—Tan bon punt arriba a casa, agafa cinquanta vesses, les fica i les treu de l'aigua, les col·loca, una per una, a dintre d'una gran plata, i ho posa, sense remoure-ho, al mig del terrat. Passades dotze hores, mira les vesses.

Quantes n'hi ha d'obertes? Quatre? Sis? Vuit? Deu? Seran els mesos que tardarà en acabar-se la guerra.

—I es podrà creure?

—Com l'Evangeli.

—Admirable!

Vaig a fer-ho desseguida.

—Eil... I el duro?

—Ai!... No hi pensava...

II

LA PROVA

En efecte; tot nerviós, en quatre salts torno a casa; arreglo immediatament les vesses i la gran plata, ho deixo al mig del terrat i ara, a esperar. A veure quantes se'n obriran. Quin neguit!

¡Al fi l'espès vel que tapa el secret que tots cerquem, va amb el nou dia a estripar-se!...

L'endemà surto al terrat, corro allà on hi tinc la plata, i vaig a mirar les vesses...

¡Déu de Déu!... ¡Heu vist rifada com aquesta?... ¡No n'hi ha cap!

¡Ni una sola, de cinquanta!...

¡I sabeu què és?... Que els coloms d'un veí de l'altra casa han baixat al meu terrat i se me les han menjades...

C. GUMÀ

tulat. Una de les condicions que li han estat imposades, és la immediata evacuació dels territoris ocupats de Sèrbia i de Grècia.

Al front de Palestina, els anglesos han continuat la collita de presoners. A hores d'ara ja n'han agafat uns 65.000, amb 330 canons. La cavalleria anglesa és a Damas i la cavalleria francesa s'acosta a la gran ciutat marítima de Beirut.

Per mar

S'ha confirmat l'enfonsament a l'Adriàtic, d'un submarí francès, que era el *Circe*. Hi ha un sol supervivent.

Per l'aire

Formidable activitat aèria en combinació amb les presents batalles del front franco-belga, però no cal remarcar essencialment cap fet.

Gabriel d'Annunzio ha anat de la Itàlia al sector italià de França, fent el viatge en aeroplà.

Agustí Caballé

ACABA de morir a Terrassa, complerts 78 anys, l'home quin nom encapçala aquestes ratlles.

Una necessitat íntima ens obliga a dir quelcom a la bona memòria de qui, al seu pas per la vida, tan bé va sapiguer desempenyar el seu paper de devot del racionalisme i de complidor dels decrets del cor.

La història d'aquest home humil, que no sabia de lletra i va ensenyar tant amb l'exemple, és la història d'un rebel; és llarga i pròdiga en detalls lluminosos.

Nosaltres el coneixiem des de l'any 1879, quan la nostra infantesa començava a florir. I la nostra mare i les nostres germanes saben tan bé com nosaltres lo que l'«Hortelanet» va fer per a evitar que la manca de recursos ens fes patir, en aquella època dolorosa.

El pare d'En Caballé fou el primerament enterrat lluny de tota cerimònia religiosa. Mori el dimecres sant, del any 82 ó 83 del darrer segle, escaiguent-se l'enterrament a la tarda del dijous, quan més feina tenien els clericals a resar per la vera-creu i pels seus pecats.

No havent-hi cementiri civil, l'arcalde ens envia a un lloc indecent a enterrar el cada-

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 27 DE SETEMBRE

AL 3 D'OCTUBRE DE 1918

Per terra

Al front occidental, s'ha fet general la batalla. Per tot arreu ataquen els aliats i per tot arreu avancen. Els belgues i els anglesos, a Flandes; els anglesos, entre Cambrai i Saint Quintin; els francesos, per la banda de Saint Quintin, que ja ha caigut, entre l'Aisne i el Vesle i la Champagne; els nordamericans, de l'Argona al Mosa. La línia Hindenburg està aixafada en diversos punts i sembla ja molt pròxima una nova retirada general dels exèrcits germànics. Segons xifres oficials, des del 15 de juliol al 30 de setembre, els aliats, al front occidental, han fet 248.494 presoners i han pres 3.669 canons i més de 23.000 metralladores.

Al front italià, res important. Es d'esperar que els italians no trigaràn gaire a moure's.

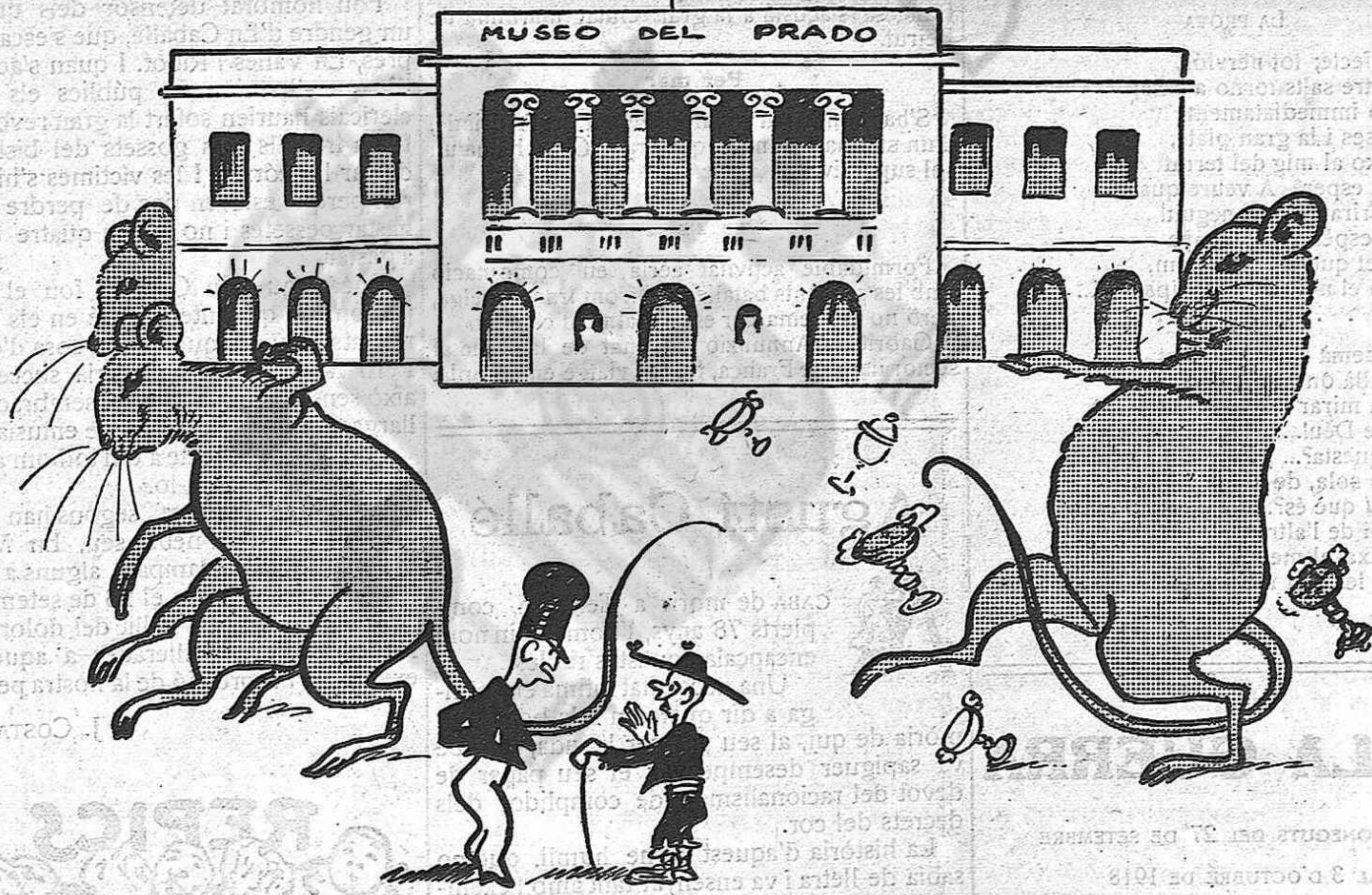
Al front de Macedònia, la Bulgària ha capi-

Ministres al "Bosc"

— Estimats conillets!...
oh, la pàtria espanyola!...
(que bons sou amb bolets
i cuits a la cassola.)

Rates artístiques

— Vostès que són aficionats a endur-se'n trastos vells i perquè no s'en emporten d'un cop la rànquia monarquia?

Dimècres a la nit els venedors de diaris atornaven els nostres carrers.

— «La toma de Damasco!»

— «La toma de San Quintín!»

I el bon burgès neutral hi feia el seu minúscol comentari:

— Diantre!—deia—Tantes tomas en un dia, això és que el malalt ho està de gravetat.

En Romanones ha dit que és precís, indispensable, augmentar el sòu als capellans.

Però ha afegit que de moment és impossible a causa del pressupost, que no ho permet.

Una idea:

Per a augmentar el sòu dels capellans, no hi ha més sinó rebaixar el sòu dels bisbes i canonges.

Cadascú parla de la fira...

Sembla que el governador se lamenta del tò violent que en els discursos dels mítings gasten els nostres obrers.

Són opinions.

Si el senyor González se trobés dintre la pell dels treballadors creuria que encara parlen amb suavitat.

Aquest número ha passat per la censura

Ha mort, a la seva finca de Puigcerdà, el significat polític català don Francesc Albó i Martí.

Havia figurat molt, ara fa vuit o deu anys, en el partit regionalista, havent sigut regidor per Barcelona i diputat per Olot.

Després va mostrar-se quelcom desenganyat dels seus i va retirar-se a la vida privada.

Ara s'ha retirat del món dels vius.
D. E. P.

Els higienistes del Govern Civil, vinga dir que l'estat sanitari de Barcelona «no pot ésser més excel·lent».

Però mentre tant, i per altra banda, vinga recomanar mides urgents contra la pesta.
I és que quan diuen que la salut no pot ésser més excel·lent, tenen raó: no ho pot ésser, perquè no hi ha manera de que ho sigui... per culpa de la deixadesa de les autoritats.

Hem llegit les excuses d'En Vila Marieges, per lo de la «defecció».

No'ns han convençut.

Si digués francament: He fet això per a obtenir una creu i perquè «creo ir mejor en el machito»... aleshores pot-ser li diríem: ¡Noi, la tens total.

Es el gran país!
De l'epidèmia gripal que està atacant a totes les províncies espanyoles, se'n donen pocs casos seguits de defunció a Catalunya.

I, encara, algú que fa l'ànec resuscita a les poques hores. Com li ha passat al il·lustre diputat reformista, don Josep Zulueta, qui continua més trempat que un ginjol, després de haver-lo donat per mort tots els diaris, menos un.

Intútil dir que celebrem la felicitat resurrecció.

Perfecte equilibrista el noi Cambó a l'excusar lo de la Mancomunitat.

I és natural que així fos.

Com havia de defensar, ara, les Delegacions de Catalunya si l'ex-catalanista parlava com delegat del Govern... i una cosa són ous i altra cosa són castanyes?

Un sastre del Passeig de Gràcia s'ha fet beir l'establiment pel senyor Bisbe.

Lo que diran els seus anglesos:

— Me'n f... !... Mentres no s'hagi fet maleir les factures!...

D'una circular que l'Emiliano acaba d'enviar als presidents de Comissions de l'Ajuntament, referent a economies a fer en el Consistori, espigolem aquestes paraules:

«Todo nuevo gasto de lujo, por recomendable que sea, debe ser aplazado en absoluto.»

Aixís, doncs, si volem ésser conseqüents i no ens podem comprar cap més anell de bríl·lants?...

Alabat sia Corpus!... No'ns el comprem!...

El canceller del imperi alemany ha presentat al Kaiser la dimissió de son càrrec.

Lo que més convingui.

En demés, és molt fàcil deixar un càrrec.

Pogués un hom tant senzillament descarregar-se la consciència!

En Puig i Cadafalch ha confirmat en un tot l'opinió d'En Cambó respecte a la concessió de les delegacions.

Diu que no hi fa res que el Govern se'ns giri de cul a la paret.

I és que tant l'un com l'altre esperen l'autonomia absoluta de la conferència de la pau.

Per això deia un regionalista l'altre dia:

— Això no té cap gràcia!... Aixís em desasuscric de la «Lliga», i em faig soci del casinet de En Wilson!

Confessem que el gran Wilson és un home de molt talent.

Com a coronament de la tasca moral i material que porta feta, ara, quan se insinua la gran obra de pacificació universal, se li acut concedir solemniament el vot a les dones, cosa que no tindran més remei que imitar tots els altres Estats.

El vot a les dones!... Molt bé.

I si aqueixes dones són mares, ben segur que no's reproduiran els horrors d'una guerra com l'actual.

Diuenge a la tarda preguntaren an En Cambó:

— Com ha anat, al «Bosc»?

— Molt bé.—digué el ministre.—Havem caçat quatre socis més per a la «Lliga».

Que els actes sagristanencs d'aqueixos dies passats constitueixen una vergonya per a la Barcelona lliberal i democràtica, ningú gosarà posar-ho en dubte.

Un al tanto:

— Tant com ningú!...

— Qui?

— En Vila Marieges.

Un miting anticlerical que degué celebrar-se aqueixos dies passats fou sospès pel governador ¿mai dirien per quin motiu?...

Perquè hi havia la infanta a Barcelona. Vaia una lògica, home!...

¿Per què les culpes dels grans les carreguen als infants?